

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут філології

кафедра германської філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Жильцов О.Б.

2021р.

« 01 » 09

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Література німецькомовних країн

для студентів

спеціальності	<u>035 Філологія</u>
освітнього рівня	<u>другого (магістерського) рівня вищої освіти</u>
освітньої програми	<u>035.04.02 Мова і література (німецька)</u>
спеціалізації	<u>035.04 Германські мови і літератури</u> <u>(переклад включно)</u>

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Протокол № 0019/21
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« 01 » 09 р.

Київ – 2021

Розробники:

Шапочкіна Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Шапочкіна Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри германської філології

Протокол від 31.08 2020 р. № 1

Завідувач кафедри *А. Гайдаш* (Анна ГАЙДАШ)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми (керівником проектної групи) 035.04.02 Мова і література (німецька)
(назва освітньої програми)

07.09.2021 р.

Гарант освітньої професійної програми

(керівник проектної групи) *Л. Сажко* (Лілія САЖКО)

Робочу програму перевірено

09.09.2021 р.

Заступник директора *Л. Заяць* (Людмила ЗАЯЦЬ)

Пролонговано

на 2021/2022 н.р. *А.В. Тайгач*, «26» 08 2021 р., протокол № 1

на 20__/20__ н.р. _____, «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____, «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____, «__» 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	німецька	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	6	
Семестр	11	12
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	16	16
Модульний контроль	4	4
Семестровий контроль		30
Самостійна робота	25	25
Форма семестрового контролю		екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів з особливостями зародження, становлення та розвитку німецької художньої літератури; повідомити про її суспільне, ідейно-моральне та естетичне значення як у культурі Німеччини, так і в межах всесвітньої літератури і культури; надати загальний огляд творчості німецьких письменників, зупиняючись на найголовніших творах та літературних явищах, а також характеризуючи при цьому історично-літературні процеси, що відбувалися в Німеччині від дохристиянської доби до сьогодення.

Завдання курсу:

Курс передбачає розвивати у студентів загальні та фахові компетентності спеціальності, а саме:

- уміння практично застосовувати п'ять видів мовленнєвої діяльності іноземної мови (аудіювання, читання, говоріння, письмо, переклад);
- здатність інтегровано застосовувати мовні знання німецької мови (фонетичні, лексичні, граматичні, стилістичні) у широкому спектрі комунікативних ситуацій приватного, громадського, наукового і професійного життя;

- здатність застосовувати у професійній сфері ґрунтовні знання багатой літературної спадщини Німеччини та Західної Європи, безперервного зв'язку новітніх літератур з традицією;
- вміти застосовувати у професійній сфері ґрунтовні знання з формування і розвитку літературного процесу в німецькомовних країнах у новітній час у контексті знакових суспільно-політичних подій сучасного глобалізованого світу;
- уміння використовувати у професійній діяльності знання культурних і мовно-літературних зв'язків України з німецькомовними країнами.

Діяльність студентів у Центрах компетентностей

Види робіт:

лекції; практичні заняття; самостійна робота; критичне та аналітичне читання наукової та фахової літератури; здійснення індивідуальної навчально-дослідної діяльності на основі інтернет-джерел та конспектів; індивідуальні та групові консультації із викладачами; дистанційна освіта з опорою на електронні навчальні курси; студентська проектна діяльність; гурткова робота; участь у дискусіях, дебатах тощо.

Які практичні навички та практичні компетентності здобувають:

- теоретичні: створити у студентів теоретичну базу знань з ЛНК, яка, спираючись на раніш отримані знання з історії німецької мови, країнознавства, зарубіжної літератури тощо, розкриває головні принципи процесу викладання німецької літератури в загальноосвітній школі й зумовлює формування уявлення про специфіку і роль німецької літератури в розвитку світогляду учнів; висвітлити головні події в історії літератури Німеччини, ознайомити з найвидатнішими представниками німецької літератури різних епох та напрямків мистецтва, що розширить знання студентів про країну, мова якої вивчається, й сприятиме їх духовному розвитку.

- практичні: сформувати у студентів аналітичне ставлення до літератури взагалі, та літератури Німеччини зокрема, та розвивати в студентів навички аналізу та літературно-критичної оцінки будь-якого літературно-художнього твору, з урахуванням приналежності останнього до певної літературної або мистецької течії, історичної доби тощо.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання та розуміння:

- демонструвати глибокі знання основ філології у дисципліні: література країни, мова якої вивчається;
- виявляти глибокі знання та розуміння сучасних підходів до аналізу тексту і дискурсу;
- розумітися на аналізуванні та продукуванні художніх текстів різної стилістичної спрямованості основною іноземною мовою;
- виявляти глибокі знання та розуміння теорії і історії мовознавства, когнітивної лінгвістики, психо- і соціолінгвістики як теоретичної бази дослідницької і прикладної діяльності в галузі вітчизняного і зарубіжного мовознавства.
- демонструвати глибокі знання та розуміння з основних тенденцій сучасного вітчизняного і зарубіжного літературознавства.

Застосування знань та розуміння:

Студенти повинні *знати*:

- основні етапи розвитку літератури Німеччини; особливості творчого шляху найвизначніших майстрів слова, їхній внесок у розвиток німецької літератури; принципи й методи аналізу художнього тексту; особливості образного мислення, притаманного різним періодам та їхні прояви у художніх творах; літературно-художній контекст минулого, що забезпечує входження у сучасне літературне життя.

Студенти повинні *вміти*:

- орієнтуватися в історико-літературних та теоретичних проблемах курсу; аналізувати літературні феномени у їх співвідношенні з культурно-історичними подіями доби та естетичними настановами авторів; визначати типологічні зв'язки та національну специфіку літератури у конкретний історичний період; аналізувати художні тексти як тексти культури; творчо застосовувати набуті знання у власній практиці.

Формування суджень:

- Доступно й аргументовано пояснювати сутність прочитаних творів і власну думку щодо них.
- Аналізувати, порівнювати, класифікувати і багатоаспектно і об'єктивно оцінювати різні художні твори;
- Аналізувати та робити самооцінку та оцінку результату / продукту діяльності та способів його досягнення.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

№	Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт					
		Усього	Семестровий контроль	Лекцій	Семинари	Модульний контроль	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Література Німеччини від зародження до кінця XVIII століття.							
1.	Лекції 1-2. Доба Середньовіччя, Ренесансу та Гуманізму.	2		2			
	Семинар 1	2			2		
<i>c/p</i>	<i>Монологічні висловлювання</i>	5					5
2.	Лекції 3-4. Барокко та Просвітництво.	2		2			
	Семинар 2	2			2		
	Модульна контрольна робота 1	2				2	
<i>c/p</i>	<i>Монологічні висловлювання</i>	5					5
3.	Лекція 5. Течія « Буря та натиск», Німецька класична література.	2		2			
	Семинар 3	2			2		
<i>c/p</i>	<i>Монологічні висловлювання</i>						5
	Лекція 6. Доба Романтизму. Епоха «Молодої Німеччини»	2		2			
	Семинар 4	2			2		
<i>c/p</i>	<i>Монологічні висловлювання</i>	10					10
	Модульна контрольна робота 2	2				2	
	Разом за 11 семестр	45		8	8	4	25
Змістовий модуль II. Німецька література кін. XVIII – XIX століть. Німецька література XIX - XX століть.							
4.	Лекція 7. Течії: реалізм, натуралізм та експресіонізм.	4		4			
	Семинар 5	2			2		
<i>c/p</i>	<i>Монологічні висловлювання</i>	5					5
5.	Лекція 8. Літературний розвиток 1918-1945 років.	2		2			

	Семинар 6	2			2			
<i>с/р</i>	<i>Монологічні висловлювання</i>	5					5	
6.	Лекція 9. Сучасна німецька література	2		2				
	Модульна контрольна робота 3	2				2		
<i>с/р</i>	<i>Монологічні висловлювання</i>	5					5	
<i>с/р</i>	<i>Презентація</i>	10					10	
	Семинар 7	2			2			
	Семинар 8	2			2			
	Модульна контрольна робота 4	2				2		
	Разом за 12 семестр	45		8	8	4	25	
	Підготовка та проходження семестрового контролю	30						
	Разом	120	30	16	16	8	50	

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Література Німеччини від зародження до кінця XVIII століття.

Тема 1. Введення в основи дисципліни. Перші літературні пам'ятки. Придворно-лицарська література

Загальні відомості про ЛНК. Специфіка, мета й завдання курсу ЛН. Місце курсу ЛНК в системі професійної підготовки вчителя іноземних мов.

Історичні та культурні передумови зародження літератури у германців. Дохристиянські пам'ятки німецької літератури (*Мерзебурзькі заклинання, Пісня про Хільдебранта*). Література духівництва (750-1170). Придворно-лицарська література (1170-1250): епос (Гартман фон Ауе *Бідний Генріх*, Вольфрам фон Ешенбах *Парціваль*, Готфрід Страсбурзький *Трістан та Ізольда*), героїчний епос (*Пісня про Нібелунгів, Пісня про Кудрун*), міннезанг та придворний віршований роман (Вальтер фон дер Фогельвайде, Генріх фон Вельдеке). Література пізнього середньовіччя (1250-1500): бюргерська література, містерія та карнавальна комедія, народні книги та народна пісня.

Тема 2. Епоха відродження, гуманізму та реформації

Німецька культура та література в XVI столітті (епоха Відродження, Гуманізму та Реформації): історичні та культурні передумови. Доба

Відродження в Німеччині. Німецька література часів Гуманізму (1400-1550): діяльність Еразмуса Роттердамського (*Хвала дурості*), Себастьяна Бранта (*Корабель дурнів*), Томаса Мурнера (*Присяга дурнів*) та ін. Література Реформації: значення діяльності Мартіна Лютера (95 тез, переклад Біблії); шванки (*Тіль Ойленшпигель*, *Мешканці Шильди*, *Ганс Сакс Країна Шлараффен*) та ін.

Тридцятирічна війна (1618 - 1648) та її наслідки. Німецька культура та література часів Бароко (1600-1700): лірика (Мартін Опітц *Книга про німецьку поезію*), драма (драматичні твори Андреаса Гріфіуса та ієзуїтська драма), роман (творчість Ганса Якоба Крістофеля фон Гріммельсгаузена, його шахрайські романи *Пригоди Сімпліція Сімпліціссімуса* та ін.).

Тема 3. Доба просвітництва

Семирічна війна (1756 - 1763). Доба Просвітництва в німецькій культурі та літературі (XVIII століття). Письменницька діяльність Йогана Крістофа Готшеда, Фрідріха Готліба Клопштока, Крістофа Мартіна Віланда та ін.

Життя і творчість Готгольда Ефраїма Лессінга (його драми: *Міс Сара Сампсон*, *Мінна фон Барнгельм*, *Емілія Галотті*, *Натан Мудрий* та ін.; критичні та теоретичні твори: *Листи стосовно новітньої літератури*, *Лаокоон, або про межі живопису та поезії* та ін.).

Головні риси та представники стилю Рококо в німецькій літературі.

Просвітницька течія „Буря і натиск” (середина XVIII століття). Зростання самосвідомості німецького бюргерства і формування антифеодальних сил. Вплив Едуарда Янга та Жан Жака Руссо. Літературна діяльність Йоганна Готфріда Гердера, Міхаеля Рейнгольда Ленца, Готфріда Аугуста Бюргера та інших представників течії „Буря і натиск”.

Тема 4. Доба Класицизму

Доба Класицизму (1775 - 1810): історичні та культурні передумови. Класична література: поняття „класицизм” та „класика” (Йоганн Йоахім Вінкельманн, Іммануель Кант). Йоганн Вольфганг Гете (1749 - 1832): життя і творчість.

Гете як представник літературного напрямку „Буря і натиск”: молодий Гете (1749 - 1775). Лірика й балади (*Книга Аннетте*. *Лейпцигська книга пісень*; *Дика роза*, *Побачення і розлука*, *Вільшаний король* та ін.), драми (*Гец*

фон Берліхінген із залізною рукою та ін.), епічні твори (*Страждання молодого Вертера* та ін.).

Гете як класик: Веймарський період (1775 - 1805). Дружба та співпраця з Шіллером. Ліричні твори Гете (пісні, гімни, сонети, балади, елегії), драми (*Іфігенія в Тавриді, Егмонт*), епічні твори (*Літа науки Вільгельма Майстера, Герман і Доротія*) та ін.

Творчість зрілого Гете (1805 - 1832). Смерть Шіллера. Останній роман (*Літа мандрів Вільгельма Майстера*), ліричні твори, драма *Фауст* – найважливіший твір літературної спадщини Й.В.Гете.

Йоганн Крістоф Фрідріх Шіллер як видатний німецький поет, драматург доби Просвітництва і Класицизму. Демократизм і гуманістичний характер п'єс Шіллера *Розбійники, Підступність і кохання* та ін.; втілення ідей „веймарського класицизму” в творах *Дон Карлос*, трилогії *Валленштейн, Марія Стюарт, Вільгельм Тель* та ін. Балади Шіллера.

Творчість інших представників німецької літератури періоду Класицизму (Фрідріха Гельдерліна, Генріха фон Клейста та ін.).

Тема 5. Доба романтизму в німецькій літературі

Історичні та культурні передумови виникнення (Французька буржуазна революція (1789 - 1794) та її наслідки: терор, ненависть та розчарування; зростання влади Наполеона й активізація національних сил в Німеччині; розвиток філософії та естетики (Іммануїл Кант, Георг Вільгельм Фрідріх Гегель) та ін.).

Період раннього Романтизму в Німеччині (1795 - 1805) - Йенська школа. Діяльність Августа Вільгельма та Фрідріха Шлегелів, Йоганна Готліба Фіхте, Людвіга Тіка, Новаліса (Фрідріха фон Гарденберга) та ін.

Гейдельберзький період німецького Романтизму (1805 - 1830). Літературна спадщина Клеменса Брентано, Ахіма фон Арніма, Якоба та Вільгельма Грімм, Адальберта фон Шамісо, Йозефа фон Айхендорфа та ін. Звернення поетів-романтиків до усної народної творчості.

Реальність і фантазмагорія в творах Ернста Теодора Амадея Гоффманна *Золотий горщик, Малюк Цахес на прізвисько Циннобер, Життєві погляди kota Мура* та багатьох інших.

Модуль 2. Німецька література кін. XVIII – XIX століть. Німецька література XIX - XX століть.

Тема 6. Доба бідермейер в німецькій літературі

Доба Бідермейер в німецькій літературі (Фердінанд Раймонд, Йоганн Нестрой, Йереміас Готтгельф, Аннетте фон Дросте-Хюльзгофф, Едуард Мьоріке та ін.). Представники та діяльність групи „Молода Німеччина” (Карл Гутцков, Людольф Вінбарг, Теодор Мундт та ін.). Творчість Генріха Гейне як романтика (збірки *Вірші*, *Книга пісень*). Політична спрямованість та сатира в творах Гейне як члена групи „Молода Німеччина” (*Сілезькі ткачі*, *Корабель рабів*, *Гренадери*, *Атта Троль*, *Німеччина*. *Зимова казка* та інших віршах і баладах; у епічній сповіді *Дорожні картини* тощо).

Німецька література у другій половині XIX століття. Історичні передумови (Буржуазно-демократична революція 1848-1849рр. у Німеччині. Отто фон Бісмарк і утворення Німецької імперії у 1871р. Усунення Бісмарка та початок доби Імперіалізму). Літературні напрямки та їх представники: політичний реалізм (Фрідріх Геббель, Конрад Фердінанд Мейер, Фрідріх Ніцше, Готтфрід Келлер, Теодор Шторм, Вільгельм Раабе, Теодор Фонтане); натуралізм (Герхард Гауптманн); імпресіонізм тощо.

Тема 7. Німеччина на початку XX століття

Історичні та культурні передумови. Політична та економічна криза. Перша (1914 - 1918) та друга (1939 - 1945) світові війни. Розподіл Німеччини на ФРН та НДР. Занепад економіки після другої світової війни. Відбудова Німеччини. Група 47.

Культура та література: основні тенденції та напрямки в німецькій літературі XX століття (символізм, експресіонізм, реалізм тощо). Вплив європейської та російської літератури на літературу Німеччини: культурні традиції та новаторство в творчості німецьких письменників. Головні теми літературних творів.

Тема 8. Від натуралізму до символізму

Творчість Штефана Георге, Хуго фон Гофманшталя, Райнера Марія Рільке, Крістіана Моргенштерна, Рікарди Гух та інших представників німецького символізму в літературі.

Експресіонізм у ліриці (Георг Тракл, Георг Хейм та ін.), у драмі (Франк Ведекінд, Ернст Барлах та ін.) та епічних творах (Альфред Дьоблін, Ганс Генні Янн та ін.). Франц Кафка – німецькомовний письменник-експресіоніст з Праги. Сюрреалізм та реалізм, фантастичні елементи в творах Кафки; тема відчуження людини, її жахів та почуття провини (оповідання *Вирок*, *У виправній колонії*, *Перевтілення* та ін., романи *Процес*, *Палац*, *Америка*).

Німецька література постекспресіоністського періоду. Томас Манн – письменник-реаліст, засновник інтелектуального роману. Викриття буржуазного суспільства, відстоювання ідей гуманізму та прогресу в романах і новелах Т.Манна (романи *Будденброки*, *Чарівна гора*, *Лотта у Веймарі* та ін., новели *Тоніо Креггер*, *Смерть у Венеції* та інші твори).

Генріх Манн – основоположник соціально-політичного роману, продовжувач традицій німецької сатири (романи *Професор Унрат*, *Вірнопідданий*). Активна антифашистська позиція в історичному романі-діалогії про короля Генріха IV.

Ганс Фалада – автор критично-реалістичних романів (*Маленька людина, що ж далі?*, *Вовк серед вовків*). Викриття жорстокості та злочинності фашизму в романі *Кожний помирає на самоті*.

Тема 9. Письменники «втраченого покоління»

Ліон Фейхтвангер – письменник-гуманіст (романи *Потворна герцогиня*, *Єврей Зюсс* та ін.), який виступав проти війни (драма *Військовополонені*, драматичний роман *Томас Вендт*). Соціальні протиріччя суспільства, попередження про загрозу фашизму, проблеми емігрантів та подальша доля Німеччини в трилогії *Зал очікування. Гойя або важкий шлях пізнання* – один з найкращих творів у жанрі біографічного роману.

Бертольт Брехт – видатний драматург, поет, режисер, прозаїк, засновник „епічного” театру (п'єси *Тригрошова опера*, *Матінка Кураж та її діти*, *Життя Галілея* та ін., збірка віршів *Домашній псалтир*).

Герман Гессе – шлях від романтика до філософа: розкриття природи людини та одвічний пошук сенсу життя (романи: *Петер Каменцінд*, *Кнульп*, *Деміан*, *Степовий вовк*, *Гра в бісер* та ін.). Лауреат Нобелівської премії у 1946р.

Вольфганг Борхерт – символ нової літератури Німеччини. Тема зрадженого покоління і загубленої молодості та зародження нових ідеалів у

новелах Борхерта. Розгубленість солдат, що повернулись з війни (новели *Кульбаба, Кухонний годинник, Хліб* та ін., драма *Перед дверима*).

Еріх Марія Ремарк (Крамер) – письменник-гуманіст, який виступав проти фашизму та милітаризму. Реалізм та глибокий песимізм у зображенні Німеччини між двома світовими війнами: тема зрадженого покоління й загубленої молодості (*На західному фронті без змін, Три товариші, Люби ближнього свого, Тріумфальна арка, Час жити і час умирати, Чорний обеліск, Ніч у Лісабоні* та ін.).

Тема 10. Післявоєнна література та література сучасності.

Генріх Белль – автор романів (*Де ти був, Адаме?, І не сказав ні слова, Дім без господаря, Більярд о пів на десяту* та ін.), серйозних та веселих оповідань, коротких історій (*Поїзд приходив вчасно, Мовчання доктора Мурке* та ін.), в яких майстерно зображена тема війни та фашизму й тяжке життя людини в післявоєнні часи. Лауреат Нобелівської премії (1972).

Творчість Стефана Цвайга, Анни Зегерс, Макса Фріша, Фрідріха Дюрренматта, Гюнтера Граса, Йоганна Бобровські, Пауля Целана, Інгеборг Бахманн та ін. письменників Німеччини ХХ століття.

ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ ТА СЕМІНАРІВ

Змістовий модуль 1

Лекція 1-2. Доба Середньовіччя, Ренесансу та Гуманізму.

План

1. Літературна періодизація доби Середньовіччя.
2. Характеристика епохи Середньовіччя.
3. Твори епохи – епос, середньовічна лірика, лицарський роман.
4. Епоха Ренесансу та Гуманізму.
5. Автори та твори цієї епохи.

Література

1. Мізін К.І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко із практичною частиною): Навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – С.30-47.

СЕМІНАР 1

План

1. Порівняння середньовічних творів.
2. Опис змісту творів доби Ренесансу та Гуманізму.

Література

1. Мізін К.І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко із практичною частиною): Навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). – Вінниця: НОВА КНИГА,2006.– С.181-193.

Лекція 3-4. Барокко та Просвітництво.

План

1. Характеристика Бароко. Ознаки цього стилю.
2. Мистецтво та музика Бароко.
3. Барокові роман, драма, лірика, сонети та епіграми.
4. Загальна характеристика доби Просвітництва.
5. Ключові поняття та представники епохи.

Література

1. Мізін К.І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко із практичною частиною): Навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). – Вінниця: НОВА КНИГА,2006.– С.48-67.

СЕМІНАР 2

План

1. Визначення лейтмотивів та авторських задумів творів епох Бароко та Просвітництва.
2. Аналіз сонетів епохи Бароко.
3. Обговорення фабул байок доби Просвітництва.

Література

1. Мізін К.І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко із практичною частиною): Навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). – Вінниця: НОВА КНИГА,2006.– С.194-201.

Лекція 5. Течія «Буря та натиск». Німецька класична література.

План

1. Історичне підґрунтя епохи.
2. Тенденції та ознаки епохи Класицизму.

3. Ключові поняття та твори епохи.
4. Представники епохи – Шіллер, Гете та інші.

Література

1. Мізін К.І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко із практичною частиною): Навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – С.68-92.

СЕМІНАР 3

План

1. Літературний аналіз віршованих та прозових творів Й.Гете
2. Літературний аналіз віршованих та прозових творів Ф.Шіллера.

Література

1. Мізін К.І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко із практичною частиною): Навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – С.202-225.

Лекція 6. Доба Романтизму. Епоха «Молодої Німеччини».

План

1. Тенденції, ознаки та історичне підґрунтя епохи Романтизму.
2. Автори, ключові поняття та етапи періодизації доби Романтизму.
3. Доба «Молода Німеччина» - ключові діячі епохи.

Література

1. Мізін К.І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко із практичною частиною): Навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – С.93-118.

СЕМІНАР 4

План

1. Аналіз творів доби Романтизму – творчі доробки К.Брентано, братів Грім, Г.Гейне.
2. Поезія втраченого покоління: літературно-стилістичний аналіз.

Література

1. Мізін К.І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко із практичною частиною): Навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – С.226-245.

Змістовий модуль II

Лекція 7. Течії: реалізм, натуралізм та експресіонізм.

План

1. Основні тенденції та ознаки доби Реалізму.
2. Визначальні напрями натуралізму.
3. Історичне підґрунтя та тенденції розвитку експресіонізму.
4. Ключові поняття та представники цих течій.

Література

1. Мізін. К.І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко із практичною частиною): Навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – С.119-134.

СЕМІНАР 5

План

1. Характеристика новел та віршованих творів епохи Реалізму.
2. Літературний наліз натуралістичних творів.
3. Віршовані твори доби Експресіонізму: аналіз основних ідей.

Література

1. Мізін К.І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко із практичною частиною): Навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – С.246-264.

Лекція 8. Літературний розвиток 1918-1945 років.

План

1. Політичне підґрунтя, тенденції та ознаки цієї доби.
2. Основні поняття епохи.
3. Література Веймарської республіки.
4. Автори цієї доби – Томас Манн, Франц Кафка, Ханс Фаллада.
5. Література Третього Рейху.

Література

1. Мізін К.І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко із практичною частиною): Навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – С.135-164.

СЕМІНАР 6

План

1. Характеристика новел та віршованих творів епохи Веймарської республіки.
2. Літературний наліз творів.
3. Віршовані твори 1918-1945 років: аналіз основних ідей.

Література

1. Мізін К.І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко із практичною частиною): Навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – С.246-264.

Лекція 9. Сучасна німецька література.

План

1. Літературний розвиток Федеральної Республіки Німеччина.
2. Літературний розвиток у ЕКС-НДР.
3. Німецька література після падіння Берлінської стіни.
4. Ключові поняття та твори цієї епохи.

Література

1. Мізін К.І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко із практичною частиною): Навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – С.165-180.

СЕМІНАР 7-8

План

1. Характеристика новел та віршованих творів сучасності.
2. Літературний наліз творів.
3. Віршовані твори сучасних німецькомовних авторів.

Література

1. Мізін К.І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко із практичною частиною): Навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – С.246-264.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	11 семестр Модуль 1		12 семестр Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	4	4
Відвідування семінарів	1	4	6	4	4
Робота на семінарі	10	4	40	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40	6	30
Виконання модульної роботи	25	2	50	2	50
Виконання ІНДЗ (творча робота)	15			1	15
Разом	-	-	140	-	155
Максимальна кількість балів:		295			
Розрахунок коефіцієнта		4.9			

6.2. Завдання для самостійної роботи студента та критерії її оцінювання

Самостійна робота з курсу полягає у підготовці до практичних занять, а саме – складання монологів-повідомлень німецькою мовою.

Комунікативне завдання: охарактеризувати літературну добу за планом:

1. *Характеристика літературної епохи – головні ознаки та ключові поняття.*
2. *Найвідоміші автори епохи.*
3. *Визначні твори епохи.*

Побудувати 25 складних речень німецькою мовою щодо розвитку літературного процесу у Німеччині за тематикою:

<i>Епоха Середньовіччя.</i>	<i>Доба Романтизму.</i>
<i>Доба Ренесансу.</i>	<i>Напрямок «Молода Німеччина».</i>
<i>Доба Гуманізму.</i>	<i>Доба Реалізму.</i>
<i>Епоха Бароко.</i>	<i>Доба Натуралізму.</i>
<i>Доба Просвітництва.</i>	<i>Доба Експресіонізму.</i>
<i>Напрямок «Буря та натиск».</i>	<i>Доба 1918-1945 років.</i>
<i>Епоха Класицизму.</i>	<i>Епоха Сучасності.</i>

Критерії оцінювання

№ п/п	Критерії оцінювання монологу-повідомлення	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1	Стилістична, граматична, орфографічна та орфоепічна досконалість	2
2	Тематична співвіднесеність	2
3	Креативність викладу думок	1
	Всього	5 балів

Програмою також передбачено виконання **творчої роботи** – презентації. Завдання – презентувати автора з будь-якої літературної епохи (на власний вибір магістранта) та стисло охарактеризувати його творчий доробок у форматі презентації Power Point. Кількість слайдів – 15.

Критерії оцінювання презентації

№ п/п	Критерії	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Дотримання плану	1
2.	Мовна правильність оформлення	1
3.	Інформативність викладеного матеріалу	2
4.	Лаконічність	1
5.	Змістовність, чіткість, мовна правильність тексту	2
6.	Науковість та достовірність	2

7.	Актуальність сьогоденню	2
8.	Наявність ілюстрацій, таблиць, схем тощо	2
9.	Орфоепічна та орфографічна грамотність	1
10.	Використання автентичних посилань та цитат у тексті тез	1
Разом		15 балів

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання
За планом передбачено написання 3-х модульних контрольних робіт, з них:

11 семестр

Кожна модульна контрольна робота оцінюється у 25 балів.

МК 1. Цитування та аналіз поданого твору із обґрунтуванням головної думки твору.

№1

Rezitieren, analysieren Sie das angegebene Werk und begründen Sie den Hauptgedanken dieses Werkes!

Friedrich Hölderlin

Hälfte des Lebens

Mit gelben Birnen hängen
Und voll mit wilden Rosen
Das Land in den See,
Ihr holden Schwäne,
Und trunken von Küssen
Tunkt ihr das Haupt
Ins heilignüchterne Wasser.

Weh mir, wo nehm' ich, wenn
Es Winter ist, die Blumen, und wo
Den Sonnenschein,
Und Schatten der Erde?
Die Mauern stehn
Sprachlos und kalt, im Winde
Klirren die Fahnen.

МК 2 Пояснити зміст та головну думку цитат німецьких письменників та висловити свою думку.

Worte von Günter Grass:

Erinnern heisst auswählen.

Ich bin überzeugt, daß die Menschen von den Ergebnissen ihrer Leistungsfähigkeit überfordert werden.

Ich glaube, dass Zukunft nur dann möglich sein wird, wenn wir lernen, auf Dinge, die machbar wären, zu verzichten, weil wir sie nicht brauchen.

Das großbürgerliche Feuilleton ist immer zur Stelle, wenn's was zu hacken gibt.

Wenn ich nicht den Schriftstellerberuf gewählt hätte, wäre ich Koch geworden.

12 семестр

МК 3. Виконання тесту.

1. Verbinden Sie Zeiteinteilungen der Epochen des Mittelalters.

Das Frühmittelalter	900 bis 1200
Das Hochmittelalter	1200 1500
Das Spätmittelalter	500-900

2. Wer hat der Roman "Tristan und Isolde" geschrieben?

- a. Hartmann von Aue (1180/85)
- b. Wolfram von Eschenbach (1200/1210)
- c. Gottfried von Straßburg (1210)

3. Im welche Jh. begann der Verfall des Rittertums?

- a. 11 Jh.
- b. 12 Jh.
- c. 13 Jh.
- d. 14 Jh.

4. Walter von der Vogelweide war nicht nur der größte Minnesänger, sondern auch...

- a. die größten und bekanntesten Dichter der Welt;
- b. dem bedeutendsten deutschen Bühnendichter;
- c. der erste bedeutende politische Dichter.

5. Der berühmteste Vertreter der Humanismus war:

- a. Andreas Gryphius
- b. Erasmus von Rotterdam
- c. Martin Luter
- d. Ulrich Zwingli

6. Wer hat ein (sehr ironisches) Buch mit dem Titel "Lob der Dummheit" geschrieben:

- a. Erasmus von Rotterdam
- b. Ulrich Zwingli
- c. Sebastian Brant

7. Meister der Barockmusik waren:

- 1.
- 2.

8. Was steht im Zentrum der Barockliteratur:

- a. "Lebensgier und Todessehnsucht"
- b.

c.

9. Was ist kein Sonett von Andreas Gryphius?

- a. Die Hölle;
- b. Das letzte Gericht;
- c. Ewige Freude der Auserwählten;
- d. Die Verdammnis;
- e. Der Tod.

10. Welches Jahrhundert gehört zu der deutschen Aufklärung?

- a. XIX Jh.
- b. Ende der XVI-XVII Jh.
- c. Ende der XVII-XVIII Jh.
- d. XV Jh.

11. Der berühmteste Vertreter der Aufklärung war:

- 1. Thomas Paine
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

12. Richtig oder Falsch

- a. John Locke hat das absolutistische Königtum verherrlichte.
- b. Montesquieu war als Verfechter individueller Freiheit.

- a. _____
- b. _____

13. Wer hat im Jahr 1717 wegen kritischer Schriften gegen das Königsregime in der Bastille eingekerkert.

- a. Rousseau
- b. Kant
- c. Voltaire
- d. Montesquieu

14. Wer schrieb das Drama „Sturm und Drang“?

- a) Johan Herder
- b) Maximilian Klinger
- c) Schiller
- d) Goethe

15. Welche der folgenden Personen hat nichts mit der Weimarer Klassik zu tun?

- a) Friedrich Schiller
- b) Johann Gottfried Herder
- c) Johann Wolfgang Goethe
- d) Johann Joachim Winckelmann
- e) Gotthold Ephraim Lessing

16. Zu den Klassikern der deutschen Literatur gehören:

- a) Eichendorf, Hoffmann, Heine
- c) Remarque, Brecht, Fühmann
- b) Johan Gottfried Herder, Goethe, Schiller
- d) Novalis, Tieck, Wackenroder

17. Die Klassiker bewahrten Ihre humanistischen Ideale der:

- a) Revolution-Periode von 1848-1849
- b) Sturm und Drang Periode
- c) Romantik
- d) Aufklärung

18. Goethe rief zum Kampf auf (um):

- a) feudalistisch-kapitalistische Ordnung
- b) Volksliteratur
- c) sozial und politische Freiheit
- d) Revolution

19. Das Hauptmerkmal der klassischen Literatur ist:

- a) große Bedeutung der Individualität
- b) große Bedeutung der Volksliteratur
- c) große Bedeutung von strengen Regeln (im Drama)
- d) große Bedeutung der Politik

20. Welche Romantiker existieren nicht?

- a. Heidelberger
- b. Jenaer
- c. Berliner
- d. Weimarer

21. Friedrich Schiller schrieb 1804 ein Drama, in dem es um einen Schweizer Nationalhelden* geht. Wie heißt das Theaterstück?

- a. Wilhelm Schweizer
- b. Wolfgang Tell
- c. Wilhelm Tell

*der Nationalheld –en – Person, die für ihr Land etwas Spezielles gemacht hat.

22. Wem gehört dieses Zitat:

1. „Bei Weibern weiß man niemals, wo der Engel aufhört und der Teufel anfängt“
- a. Reiner Maria Rilke;
  - b. Henrich Heine.

23. Wer gehört zu literarische Bewegung „Junges Deutschland“ nicht (2)?

- a. Theodor Fontane;
- b. Henrich Heine;
- c. Theodor Mundt.

24. Richtig oder falsch

- a) Die wichtigsten Autoren des deutschsprachigen Realismus schreibt nicht nur Gedichte, sondern auch Dramen
- b) Kellers Novellen sind teils historisch, teils aber auch im aktuellen Umfeld angesiedelt

a) _____

b) _____

25. Die berühmtesten Vertreter des Realismus waren (2):

- 1. Theodor Fontane;
- 2. Jeremias Gotthelf;
- 3. Christian Morgenstern;

4. Thomas Mann.

Семестровий контроль проводиться у формі екзаменаційного тесту, який складається із 40-ка тестових запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у один бал.

Зразок варіанту екзаменаційного тесту:

Екзаменаційний білет № 1

1. Verbinden Sie Zeiteinteilungen der Epochen des Mittelalters.

Das Frühmittelalter	900 bis 1200
Das Hochmittelalter	1200 1500
Das Spätmittelalter	500-900

2. Wer hat der Roman "Tristan und Isolde" geschrieben?

- a. Hartmann von Aue (1180/85)
- b. Wolfram von Eschenbach (1200/1210)
- c. Gottfried von Straßburg (1210)

3. Im welche Jh. begann der Verfall des Rittertums?

- a. 11 Jh.
- b. 12 Jh.
- c. 13 Jh.
- d. 14 Jh.

4. Walter von der Vogelweide war nicht nur der größte Minnesänger, sondern auch...

- a. die größten und bekanntesten Dichter der Welt;
- b. dem bedeutendsten deutschen Bühnendichter;
- c. der erste bedeutende politische Dichter.

5. Der berühmteste Vertreter der Humanismus war:

- a. Andreas Gryphius
- b. Erasmus von Rotterdam
- c. Martin Luter
- d. Ulrich Zwingli

6. Wer hat ein (sehr ironisches) Buch mit dem Titel "Lob der Dummheit" geschrieben:

- a. Erasmus von Rotterdam
- b. Ulrich Zwingli
- c. Sebastian Brant

7. Meister der Barockmusik waren:

- 1.
- 2.

8. Was steht im Zentrum der Barockliteratur:

- a. "Lebensgier und Todessehnsucht"
- b.
- c.

9. Was ist kein Sonett von Andreas Gryphius?

- a. Die Hölle;
- b. Das letzte Gericht;
- c. Ewige Freude der Auserwählten;
- d. Die Verdammnis;

e. Der Tod.

10. Welches Jahrhundert gehört zu der deutschen Aufklärung?

- a. XIX Jh.
- b. Ende der XVI-XVII Jh.
- c. Ende der XVII-XVIII Jh.
- d. XV Jh.

11. Der berühmteste Vertreter der Aufklärung war:

- 1. Thomas Paine
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

12. Richtig oder Falsch

- a. John Locke hat das absolutistische Königtum verherrlichte.
- b. Montesquieu war als Verfechter individueller Freiheit.

- a. _____
- b. _____

13. Wer hat im Jahr 1717 wegen kritischer Schriften gegen das Königsregime in der Bastille eingekerkert.

- a. Rousseau
- b. Kant
- c. Voltaire
- d. Montesquieu

14. Wer schrieb das Drama „Sturm und Drang“?

- a) Johan Herder
- b) Maximilian Klinger
- c) Schiller
- d) Goethe

15. Welche der folgenden Personen hat nichts mit der Weimarer Klassik zu tun?

- a) Friedrich Schiller
- b) Johann Gottfried Herder
- c) Johann Wolfgang Goethe
- d) Johann Joachim Winckelmann
- e) Gotthold Ephraim Lessing

16. Zu den Klassikern der deutschen Literatur gehören:

- a) Eichendorf, Hoffmann, Heine
- c) Remarque, Brecht, Fühmann
- b) Johan Gottfried Herder, Goethe, Schiller
- d) Novalis, Tieck, Wackenroder

17. Die Klassiker bewahrten Ihre humanistischen Ideale der:

- a) Revolution-Periode von 1848-1849
- b) Sturm und Drang Periode
- c) Romantik
- d) Aufklärung

18. Goethe rief zum Kampf auf (um):

- a) feudalistisch-kapitalistische Ordnung

- b) Volksliteratur
- c) sozial und politische Freiheit
- d) Revolution

19. Das Hauptmerkmal der klassischen Literatur ist:

- a) große Bedeutung der Individualität
- b) große Bedeutung der Volksliteratur
- c) große Bedeutung von strengen Regeln (im Drama)
- d) große Bedeutung der Politik

20. Welche Romantiker existieren nicht?

- a. Heidelberger
- b. Jenaer
- c. Berliner
- d. Weimarer

21. Friedrich Schiller schrieb 1804 ein Drama, in dem es um einen Schweizer Nationalhelden* geht. Wie heißt das Theaterstück?

- a. Wilhelm Schweizer
- b. Wolfgang Tell
- c. Wilhelm Tell

***der Nationalheld** –en – Person, die für ihr Land etwas Spezielles gemacht hat.

22. Wem gehört dieses Zitat:

- 1. „Bei Weibern weiß man niemals, wo der Engel aufhört und der Teufel anfängt“
- a. Reiner Maria Rilke;
- b. Henrich Heine.

23. Wer gehört zu literarische Bewegung „Junges Deutschland“ nicht (2)?

- a. Theodor Fontane;
- b. Henrich Heine;
- c. Theodor Mundt.

24. Richtig oder falsch

- a) Die wichtigsten Autoren des deutschsprachigen Realismus schreibt nicht nur Gedichte, sondern auch Dramen
- b) Kellers Novellen sind teils historisch, teils aber auch im aktuellen Umfeld angesiedelt
- a) _____
- b) _____

25. Die berühmtesten Vertreter des Realismus waren (2):

- 1. Theodor Fontane;
- 2. Jeremias Gotthelf;
- 3. Christian Morgenstern;
- 4. Thomas Mann.

26. Die großen russischen Vertreter des Naturalismus waren:

- 1.
- 2.

27. Welche Leben waren jedoch von Depressionen und psychischen Krisen geprägt?

- a) Johann Spyri
- b) Conrad Ferdinand Meyer
- c) Theodor Fontane
- d) Wilhelm Raabe

28. Wer war im Jahr 1912 Literaturnobelpreisträger?

- a) Detlev Freiherr von Liliencron
- b) Gerhart Hauptmann
- c) Hugo von Hofmannsthal

29. Welches Jahrhundert gehört zu dem deutschen Expressionismus?

- a. XIX Jh.
- b. Ende der XVI-XVII Jh.
- c. Ende der XVII-XVIII Jh.
- d. Anfang des XX Jh.

30. Literatur der Weimarer Republik

Lion Feuchtwanger	„Legende vom heiligen Trinken“
Joseph Roth	„Erasmus von Rotterdam“
Stefan Zweig	„Die Geschwister Oppermann“

31. Welche berühmte Novelle haben Stefan Zweig geschrieben (2)?

- a. „Angst“
- b. „Vergessene Träume“
- c. „Der Steppenwolf“
- d. „Unterm Rad“

32. Welche Autoren gehören zu „Exilliteratur“ (2)?

- a. Wladimir Kaminer;
- b. Ulrich Zwingli;
- c. Kurt Tucholsky.

33. „Gegenbewegung zu Naturalismus und Realismus“

„Krise der Sprache und des Bewusstseins“

„Auseinandersetzung mit der Sexualität“

Solche Merkmale gehören zu der Periode _____

34. „Seine Frauen müssen Intimstes über sich in Romanform lesen“

- a. Rousseau
- b. Erich Maria Remarque
- c. Voltaire
- d. Max Frisch

35. Richtig oder falsch:

Als Hermann Hesse Kind war, kämpft er gegen die streng religiösen Eltern.

---

36. Wer hat der Roman "Die Nacht von Lissabon" geschrieben?

- a. Reiner Maria Rilke
- b. Erich Maria Remarque
- c. Gottfried von Straßburg

37. Wem gehört dieses Zitat:

2. „Dumm geboren werden ist keine Schade. Nur dumm sterben“

- a. Erich Maria Remarque;
- b. Reiner Maria Rilke.

38. Kurt Tucholsky war berühmter

- a. Schriftsteller;
- b. Journalist;

c. politische Dichter.

39. „Es war eine spontane Entscheidung. Außerdem war die Emigration nach Deutschland viel leichter als nach Amerika: die Fahrkarte kostet nur 96 Rubel, und für Ostberlin brauchte man kein Visum“

a) „Homo Faber“;

b) Russendisko

c) Drei Kameraden

40. In dem halbdunklen Raum taumelte ein Gespenst umher. Es trug ein schmutziges weißes Kopftuch, eine blaue Schürze, dicke Pantoffeln, schwenkte einen Besen, wog neunzig Kilo und war die Scheuerfrau Mathilde Stoß. Ich blieb eine Weile stehen und sah ihr zu. Sie hatte die Grazie eines Nilpferdes, wie sie da zwischen den Autokühlern hin und her torkelte und mit dumpfer Stimme das Lied vom treuen Husaren sang. Auf dem Tisch am Fenster standen zwei Kognakflaschen. Eine davon war fast leer. Am Abend vorher war sie voll gewesen. Ich hatte vergessen, sie einzuschließen.

»Aber Frau Stoß«, sagte ich.

Der Gesang brach ab. Der Besen fiel zu Boden. Das selige Grinsen erlosch. Jetzt war ich das Gespenst. »Jesus Christus«, stammelte Mathilde und starrte mich aus roten Augen an. »Ihnen hab' ich noch nicht erwartet...«

»Kann ich verstehen. Hat's geschmeckt?«

»Das ja – aber's is mir peinlich.« Sie wischte sich über den Mund. »Direkt platt bin ich...«

»Na, das ist nun eine Übertreibung. Sie sind nur voll. Voll wie eine Strandhaubitze. «Sie hielt sich mühsam aufrecht...

Aus der Roman:

a. „Die Nacht von Lissabon“;

b. „Drei Kameraden“;

c. „Arc de Triomphe“.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю:

1. Stellen Sie die literarische Periodisierung von Mittelalter dar.
2. Nennen Sie die Kennzeichnungsmomente der Epoche von Mittelalter.
3. Stellen Sie die mittelalterlichen Werke – Epos, Lyrik und Ritterroman dar.
4. Renaissance und Humanismus – erklären Sie Tendenzen und Merkmale von diesen Epochen.
5. Was wissen Sie über Autoren von Renaissance und Humanismus und ihre Werke?
6. Erzählen Sie über Erasmus von Rotterdam: sein Leben und seine Werke.
7. Erzählen Sie über Ulrich von Hutten: Präsentieren Sie sein Lebensweg und seine Werke.
8. Stellen Sie die Historische Hintergrund und Merkmale von Barock dar.
9. Präsentieren Sie die barocke Malerei und Musik und Lyrik, den barocken Roman, das barocke Drama und das barocke Dichtungsverständnis.
10. Stellen Sie den historischen Hintergrund der Epoche der Aufklärung dar.
11. Bestimmen Sie die Kennzeichnungsmomente der Epoche der Aufklärung.
12. Präsentieren Sie Schlüsselbegriffe von der Epoche der Aufklärung.
13. Was wissen Sie über Lessings Kritik an Gottsched und Lessings Dramen?

14. Erzählen Sie über Nathan der Weise und seine Werke.
15. Erzählen Sie über die Fabeldichtung der Aufklärung. Präsentieren Sie Lessings Fabel als Instrumente der Aufklärung.
16. Stellen Sie den geistergeschichtlichen Hintergrund von Sturm und Drang. Erzählen Sie über Tendenzen und Merkmale von dieser Epoche.
17. Erklären Sie Schlüsselbegriffe der Epoche der Aufklärung und stellen Sie bekannte Autoren der Epoche (Jacob Lenz, Friedrich Schiller) dar.
18. Erzählen Sie über den Roman des Sturms und Drangs: Goethes Werther. Erklären Sie die Kompositionsprinzipien im Werther.
19. Beschreiben Sie die Besonderheiten der Lyrik des Sturms und Drangs, besonders Goethes Lyrik.
20. Stellen Sie die Epoche der Klassik dar. Welche Tendenzen und Merkmale sind für diese Periode typisch?
21. Erklären Sie Schlüsselbegriffe der Epoche der Klassik: Bildung statt Revolution, den menschlichen Idealzustand und das Charakterschöne.
22. Erklären Sie Schlüsselbegriffe der Epoche der Klassik: die griechische Antike als Muster, kulturelle Leistungen zur Zeit der Klassik.
23. Erklären Sie Schlüsselbegriffe der Epoche der Klassik: die klassische Lyrik, das klassische Drama (Iphigenie aus Taurus).
24. Erklären Sie Schlüsselbegriffe der Epoche der Klassik: Erklären Sie Schlüsselbegriffe der Epoche der Klassik: Goethes Faust.
25. Erklären Sie Schlüsselbegriffe der Epoche der Klassik: Goethes Wilhelm Meister.
26. Präsentieren Sie die allgemeine Charakteristik der Epoche der Romantik_ ihre Tendenzen und Merkmale.
27. Erzählen Sie über Poetik und Stil, Inhalt und Struktur Novalis Werk „Heinrich von Ofterdingen“ oder „Lehrlinge zu Sais“.
28. Erklären Sie Schlüsselbegriffe der Epoche der Romantik: die Poetisierung des Lebens, die Grundmotive der romantischen Dichtung, die Perioden der Romantik.
29. Was wissen Sie über Periode „ Biedermeier: Das junge Deutschland“? Erklären Sie historischen und geistergeschichtlichen Hintergrund der Epoche, ihre Tendenzen und Merkmale.
30. Was wissen Sie über Periode „ Vormärz: Das junge Deutschland“? Erklären Sie historischen und geistergeschichtlichen Hintergrund der Epoche, ihre Tendenzen und Merkmale.
31. Erklären Sie Schlüsselbegriffe der Epoche des jungen Deutschlands: parteiische und politische Literatur, die Politisierung der Lyrik.
32. Erzählen Sie über Georg Büchner und seinen Abkehr vom idealistischen Drama. Nennen Sie Unterschieden zwischen klassisches und soziales Drama.
33. Berichten Sie über Biedermeierliche Beschauligkeit.

34. Erzählen Sie über Heinrich Heine – einen Emigrant zwischen allen Stühlen.
35. Erklären Sie historischen und geistergeschichtlichen Hintergrund der Epoche des Realismus, ihre Tendenzen und Merkmale.
36. Erklären Sie historischen und geistergeschichtlichen Hintergrund der Epoche des Naturalismus, ihre Tendenzen und Merkmale.
37. Erklären Sie historischen und geistergeschichtlichen Hintergrund der Epoche des Expressionismus, ihre Tendenzen und Merkmale.
38. Stellen Sie Literatur als verklärtes Abbild der Realität. Bestimmen Sie formale Erzählungsprinzipien der Literatur des Realismus. Beschreiben Sie den resignativen Grundton des poetischen Realismus.
39. Berichten Sie über den Roman „Effi Briest“ als Übermacht gesellschaftlicher Konventionen.
40. Bestimmen Sie Naturalismus als Gegenbewegung zum politischen Realismus. Stellen Sie das Programm der Naturalisten dar.
41. Was wissen Sie über den naturalistischen Sekundenstil und naturalistische Lyrik?
42. Berichten Sie über das Drama „Weber“ von G. Hauptman.
43. Stellen Sie die Weltuntergangsstimmung des Impressionismus dar.
44. Berichten Sie über historischen und politischen Hintergrund der literarischen Entwicklung zwischen 1918 und 1945 und die geistig-kulturelle Situation in der Weimarer Republik.
45. Berichten Sie über Tendenzen und Merkmale der literarischen Entwicklung zwischen 1918 und 1945 und Literatur in der Weimarer Republik.
46. Was wissen Sie über literarische Reaktionen in der Weimarer Republik? Berichten Sie dazu über die Entwicklung neuer poetischen Konzepten in der Prosa, Drama und Lyrik.
47. Berichten Sie über den Übergang vom Kaiserreich zur Republik in den Romanen von Thomas und Heinrich Mann. Stellen Sie Stationen des Niedergangs in den Buddenbrooks.
48. Was wissen Sie über den Roman „Doktor Faustus“ von Thomas Mann.
49. Berichten Sie über Werken von Franz Kafka und seine Parabelhafte Darstellungen der Hilfslosigkeit des Menschen.
50. Berichten Sie über Lebensweg von Franz Kafka und sein Werk „Kleiner Mann - was nun?“
51. Was können Sie zur Situation der Literatur im Faschismus berichten? Erzählen Sie über Autoren, die den Freitod wählten.
52. Berichten Sie über Tendenzen und Merkmale und Phasen der literarischen Entwicklung der Gegenwartsliteratur.
53. Berichten Sie über die Phasen der literarischen Entwicklung in der Ex-DDR und stellen Sie die Werke dieser Epoche dar.

54. Präsentieren Sie die deutsche Literatur nach dem Mauerfall.
55. Berichten Sie über die unmittelbare Nachkriegsliteratur und Vergangenheitsbewältigung und Gegenwartskritik der Literatur (Günter Grass, Bernard Schlink, Heinrich Böll u.a.).
56. Berichten Sie über Katastrophenbewusstsein und Fortschrittskritik in den Tragikomödien Friedrich Dürrenmatts.
57. Was wissen Sie über die Tendenzen der Lyrik in der Gegenwartsliteratur?

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

(див. додаток 1)

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Гуляев Н.А., Шибанов И.П. и др. История немецкой литературы. – М.: Высшая школа, 1975. – 376 с.
2. История немецкой литературы в 5-ти томах / Под ред. Балашова П.А., В.М.Жирмунского и др. – М.: Высшая школа, 1996.
3. Жарова И.И., Равкина О.Е. Читаем по-немецки. – Ростов-на-Дону: «Феникс», 2000. – 384 с.
4. Мізін. К.І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко із практичною частиною): Навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2006.– 336с.
5. Фіськова С. Історія німецької літератури. Періоди, напрямки розвитку, ідеї, постаті: Навчально-методичний посібник. – Львів: ПАІС, 2003.– С.340
6. Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика/ К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2006. – 347 с.

Додаткова

7. Brauneck M. u.a. Autorenlexikon deutschsprachiger Literatur des 20. Jahrhunderts. – Reinbeck bei Hamburg: Rowohlt Taschenbuch Verlag GmbH, 1995. – 928 S.
8. Grabert W., A.Mulot. Geschichte der deutschen Literatur. - Bayerischer Schulbuch-Verlag, 1973. – 494 S.
9. Hoffmann F.G., Rösch H. Grundlagen, Stile, Gestalten der deutschen Literatur. – Frankfurt am Main: Hirschgraben Verlag, 1986. - 424 S.
10. Rothmann K. Kleine Geschichte der deutschen Literatur, 2000. – 414 S.